

วิถีขจรุ์ แก้วเหียม : เรียบเรียง

ภาษาที่ใช้ในรัฐทวารวดี

จากหลักฐานด้านจารึกได้พบว่าประชาชนในรัฐทวารวดีที่มีการศึกษาในระดับอ่านออกเขียนได้นั้นใช้ภาษาอยู่ 3 ภาษา คือ ภาษาสันสกฤต ภาษาบาลี ภาษามอญโบราณ แต่อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มชนที่ใช้ภาษามอญโบราณในรัฐทวารวดีไม่ใช่กลุ่มเดียวกับชาวมอญที่แท้จริงที่ตั้งถิ่นอยู่ในประเทศพม่าตอนล่าง เนื่องจากรัฐทวารวดีมีความเก่าแก่กว่ารัฐมอญในพม่า และรัฐทวารวดีมีพัฒนาการมาจากชุมชนโบราณที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณภาคกลางตอนล่างของประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย

ตัวหนังสือโบราณ จารึกที่พระปฐมเจดีย์

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
 ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐
 ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐
 ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐

จารึกวัดโคกขี้เหล็ก จังหวัดนครปฐม
 Deux fragments d'inscriptions khmères à Vat Pô Hong, Nagara Pallava
 Photographies de M. ...